

European Union

Empowered lives.
Resilient nations.

IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR PSIHOSOCIALE ASUPRA COMPORTAMENTULUI COPILULUI

Studiu

Ina Moraru și Valentina Eni

European Union

*Empowered lives.
Resilient nations.*

Studiului „Impactul activităților psihosociale asupra comportamentului copilului” a fost elaborat în cadrul proiectului „Dezvoltarea unei abordări comune a copiilor”. Proiectul a fost implementat de Reprezentanța Fundației „Terre des hommes” în Moldova și a avut drept scop facilitarea dialogului între profesioniști și publicul larg de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin activități psihosociale implementate în 20 de comunități, pentru a îmbunătăți dezvoltarea copiilor din zonele rurale și prevenirea abuzului, neglijării și exploatării lor. Localitățile implicate în proiect sunt: Sărata Veche, Ciolacul Vechi, Făleștii Noi, Albinețul Vechi, Pirița, Bocani, Catranic, Taxobeni, Scumpia, Navârneț, Ternovca, Crasnii Vinogradari, Mălăiești, Bicioc, Teiu, Mocreansc, Popencu, Vărăncău, Rașcov, Hrustovaia.

Rezultatele proiectului „Dezvoltarea unei abordări comune a copiilor” au fost obținute cu asistența financiară a Programului „Susținerea măsurilor de promovare a încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD). Programul UE-PNUD își propune să contribuie la promovarea încrederii între ambele maluri ale Nistrului prin implicarea autorităților locale, societății civile, comunității de afaceri și altor părți interesate în activitățile de dezvoltare economică și socială a comunităților locale.

Reprezentanța Fundației „Terre des hommes” în Moldova și autorii studiului aduc mulțumiri tuturor celor care au contribuit la realizarea studiului.

Conținutul publicației nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene sau al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

**Pentru informații suplimentare referitoare la studiu,
vă rugăm să contactați:**

Reprezentanța Fundației „Terre des hommes” în Moldova

Adresa: Str. Nicolae Iorga, Nr. 6, ap. 3

MD-2009, Chișinău, Moldova

Telefon: +373 22 23 80 39 / 23 86 37

Fax: +373 22 23 85 77

E-mail: office@tdh-moldova.md

www.tdh-moldova.md

CUPRINS

INTRODUCERE	4
METODOLOGIE	6
Obiective	6
Ipoteze	6
Eșantion	6
Etapă	6
Instrumentele de cercetare	7
REZULTATE	8
Cercetarea inițială	8
Cercetarea finală	9
CONCLUZII	20
RECOMANDĂRI	21
GLOSAR	22
ANEXE	24
Anexa 1. Chestionar pentru copii „Cât de mult apreciez activitățile”	24
Anexa 2. Grilă de monitorizare a competențelor psihosociale ale copiilor	27
Anexa 3. Grilă de autoevaluare a competențelor psihosociale ale pedagogilor animatori, care implementează activități psihosociale cu copii	30

IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR PSIHOSOCIALE ASUPRA COMPORTAMENTULUI COPILULUI

INTRODUCERE

Activitățile psihosociale de grup cu copiii sunt intervenții care vin să satisfacă necesitățile non-materiale și ajută copilul în depășirea situațiilor vulnerabile, îmbunătățesc starea lui psihoemoțională și relațiile sociale, fortifică capacitatea de reziliență, utilizând ca instrumente jocuri sportive, creative, de logica și de strategie și oferind un spațiu sigur de joc, de comunicare, relaxare și învățare non-formală.

Jocul este una dintre cele mai importante și indicate metode de educare a copiilor. Pentru copii, jocul reprezintă o formă de comunicare și stimulare a imaginației și creativității sau un mod de dezvoltare a limbajului. La vârsta preșcolară, când micuții au deja dezvoltate o parte importantă a limbajului și alte aptitudini, rolul jocului se schimbă și face trecerea către perioada școlară, punând bazele învățării.

Jocul este esențial în dezvoltarea mai multor competențe la copil: stimulează creativitatea și imaginația; învață a gândi și a soluționa probleme; dezvoltă personalitatea; sporește implicarea socială a copilului; un instrument important de educație etc.

Jocul poziționează copiii în a-și exprima capacitățile. La fel, datorită jocului, copilul capătă informații despre lumea în care trăiește, contactează cu oamenii și cu obiectele din comunitate și învață să se orienteze în timp și spațiu. În aceeași măsură, reușita jocului depinde de perseverența copilului, curiozitatea și gândirea care-l stimulează și este parte integrantă din plăcerea sa de a învăța.

Copilul se joacă în cea mai mare parte a timpului, iar pe măsură ce crește și se dezvoltă, jocul ia forme din ce în ce mai complexe și diverse, influențând și subordonând toate celelalte acțiuni, interese și preocupări din viața sa. Cunoașterea prin experiența directă, oferită de joc, presupune implicarea capacităților perceptive, a competențelor de reacție și comunicare, copiii având posibilitatea de a analiza modalitățile de soluționare și de a pune în practică soluțiile potrivite pentru ca jocul să continue.

Majoritatea tipurilor de joc, în special cele de cooperare sau de rol, presupun relaționare, adaptare a acțiunilor proprii la ale partenerului de joc, asumare a responsabilității propriului comportament și respectarea convențiilor

comportamentale convenite. Pe durata copilăriei, adultul are un rol important în contracararea tendințelor negative, distructive, egoiste ale copilului și încurajarea respectului pentru mediu, sine și apropiatul său. Obligat de contextul jocului să se rupă de realitate și să interpreteze roluri diverse, copilul ajunge să-și formeze un sens al identității proprii și să deducă elemente ale imaginii de sine.

Prin intermediul proiectului „Dezvoltarea unei abordări comune a copiilor“, implementat de Reprezentanța Fundației „Terre des hommes” în Moldova, cu asistența financiară a Programului „Susținerea măsurilor de promovare a încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) (în continuare – proiectul), servicii de **Ludotecă și Activități psihosociale de grup pentru copii (MGSC - Movement, Games, Sport and Creativity)** au fost lansate în școlile din 20 de comunități rurale de pe ambele maluri ale râulei Nistru.

Metodologia activităților psihosociale de grup (MGSC) a fost elaborată și dezvoltată pe parcursul mai multor ani de către Fundația elvețiană Terre des hommes și este implementată cu succes la nivel regional (Albania, România, Moldova). Metodologia activităților exclude competiția și excluziunea, promovează cooperarea și incluziunea prin intermediul jocurilor, sportului și creativității, astfel fiind consolidate reziliența copiilor și îmbunătățite competențele lor psihosociale și bunăstarea în general. Toate acestea contribuie la dezvoltarea competențelor de viață ale copiilor: capacitatea de adaptare, cooperare, empatie, gestionare a emoțiilor, comunicare și responsabilitate.

Serviciul de Ludotecă, reprezintă o „bibliotecă” de jocuri, un spațiu deschis, accesibil, dotat cu tot ce poate însemna joc și un teren unde copilul devine eroul principal al activităților, desemnează timpul și tipul jocului, locul și partenerii de joc, găsește în adulți niște parteneri de joc și, totodată, poate împrumuta jocuri și să se joace acasă cu membrii familiei.

Studiul de față vine să prezinte schimbările la nivelul copiilor în rezultatul implicării lor în activitățile MGSC și participarea la activitățile în cadrul ludotecilor.

METODOLOGIE

OBIECTIVELE CERCETĂRII:

- Determinarea impactului activităților psihosociale și jocurilor asupra dezvoltării personalității copiilor și comportamentului acestora;
- Aprecierea schimbărilor la nivelul competențelor personale, psihosociale și fizice a copiilor și încurajarea observării de către copii a schimbărilor parvenite la colegii lor;
- Determinarea impactului metodologiei activităților psihosociale de grup asupra personalității pedagogului animator și studierea dinamicii relațiilor pedagog/animator-copii și copii-copii în procesul de participare a acestora la activități psihosociale și jocuri;
- Evaluarea observărilor pedagogilor de la alte discipline și observările părinților a schimbărilor survenite la copiii în urma frecventării ludotecilor.
- Elaborarea unui set de recomandări practice privind implementarea/integrarea activităților psihosociale.

IPOTEZELE PROPUSE PENTRU VERIFICARE:

1. Activitățile psihosociale și jocurile sunt benefice dezvoltării personalității copilului, favorizând manifestarea competențelor mintale, psihosociale și fizice, toate acestea au un impact pozitiv asupra comportamentului copilului;
2. Competențele animatorului (pedagogului instruit în cadrul proiectului) sunt în continuă evoluție, activitățile practice fiind un context favorabil pentru dezvoltarea competențelor personale, psihosociale și profesionale ale pedagogului, și contribuie la îmbunătățirea relațiilor cu copiii, părinții și pedagogii din instituțiile de învățământ.

EȘANTIONUL cercetării l-au constituit 100 de copii (câte 50 de băieți și fete cu vârste cuprinse între 10 și 12 ani) participanți la activitățile psihosociale de grup (MGSC) și activitățile în cadrul ludotecilor, veniți din 10 instituții de învățământ de pe malul stâng al Nistrului.

Au fost implicați și 20 de animatori, instruiți în metodologia realizării activităților psihosociale de grup cu copiii și ludotecă, care au și desfășurat aceste activități cu copiii. De asemenea, au fost intervievați 15 părinți ai copiilor care frecventează ludotecile și participă la activități MGSC în cadrul a 3 instituții de învățământ preuniversitar.

CERCETAREA S-A DESFĂȘURAT ÎN DOUĂ ETAPE:

1. **Etapă inițială** a studiului a reprezentat un tablou general privind copiii care urmau să participe la activități pe durata unui an academic. Organizați în grupuri de 12-14 copii, aceștia au participat la activități psihosociale (MGSC) de două ori pe săptămână. Este important de menționat că acești copii nu participase anterior la activități psihosociale organizate în instituția de învățământ. Cercetarea a avut loc în luna septembrie, la debutul anului școlar și implică al activităților MGSC și Ludotecă;

2. **Etapa finală** a început în luna februarie 2014, după 6 luni de participare a copiilor la activități și a apelat la aceleași instrumente, aplicate anterior asupra aceluiași eșantion.

INSTRUMENTELE DE CERCETARE:

1. **Chestionarul pentru copii „Cât de mult apreciez activitățile”**, de tip structurat. Chestionarul se completează de către copii și are drept scop evaluarea atitudinilor copiilor față de activitățile psihosociale și jocurile la care participă, a schimbărilor observate de aceștia la sine și la colegii săi;
2. **Grila de monitorizare a competențelor psihosociale ale copiilor**. Chestionarul (sub formă de tabel) este completat de către animatori la etapa inițială de încadrare în grup a copiilor și după 6 luni de participare a acestora la activități. Chestionarul își propune să măsoare relația triplă de competențe: competențele mintale, psihosociale și fizice, fiind utilizată o scală de apreciere de la 1 la 6 (nivelul 1, 2 – reprezintă nivelul scăzut de manifestare a competențelor; nivelul 3, 4 – reprezintă nivelul mediu de manifestare a competențelor; nivelul 5, 6 – astfel sunt apreciate competențele cu un nivel înalt de manifestare). Rezultatele maxime și minime care pot fi acumulate de cele trei competențe sunt diferite, deoarece abilitățile ce caracterizează competențele studiate sunt diferite. Rezultatele pentru competențele cognitive se pot plasa în intervalul 5-25 puncte, pentru competențele psihosociale pot acumula minim 14 puncte și maxim 84 puncte, iar pentru competențele fizice rezultatele subiecților pot fi plasate în intervalul 2-12 puncte;
3. **Grila de autoevaluare a competențelor psihosociale ale pedagogilor animatori, care implementează activități psihosociale cu copii**. Chestionarul (sub formă de tabel) este completat de pedagogii-animatori și are drept scop autoevaluarea competențelor personale, sociale, metodologice și tehnice, cu o scală de evaluare cuprinsă între 1 și 5, reflectând cel mai scăzut și cel mai înalt nivel de manifestare a competențelor acestora. Scorurile obținute la competențele evaluate de acest chestionar diferă în funcție de elementele evaluate pentru fiecare competență. Pentru „competențele personale” subiecții pot acumula minim 4 puncte maxim 20 puncte, scorurile obținute pentru „competențele sociale” sunt cuprinse în intervalul 8-40 puncte, scorurile pentru „competențele metodologice” se regăsesc în intervalul 5-25 puncte și pentru „competențele tehnice” subiecții pot acumula minim 2 puncte maxim 10 puncte;
4. **Focus grupul**. Au fost desfășurate 3 astfel de activități, la care au participat părinți și pedagogi. Mărimea grupurilor a fost de 6-10 persoane. Focus grupurile au avut la bază un interviu semistructurat, întrebările cărora au avut drept scop evaluarea a trei momente importante:
  - prezența sau absența schimbărilor la nivelul copiilor în urma frecventării activităților psihosociale și activităților din cadrul ludotecilor;
  - competențele dezvoltate de copii și transferul acestora din sala de joacă, acasă sau la lecții, unde sunt utilizate alte metode de învățare și educație;
  - gradul de necesitate a extinderii metodologie MGSC asupra tuturor copiilor.

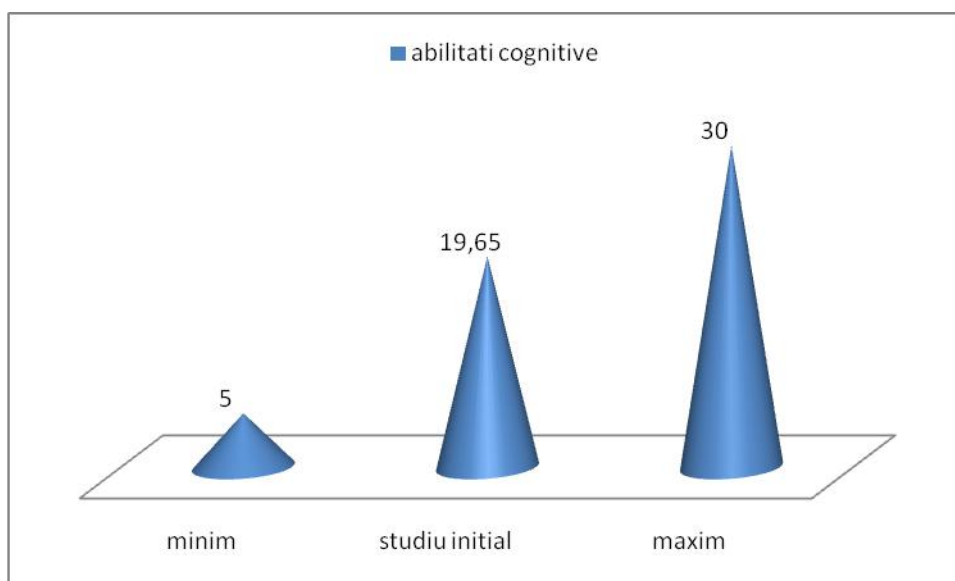
REZULTATE

CERCETAREA INIȚIALĂ

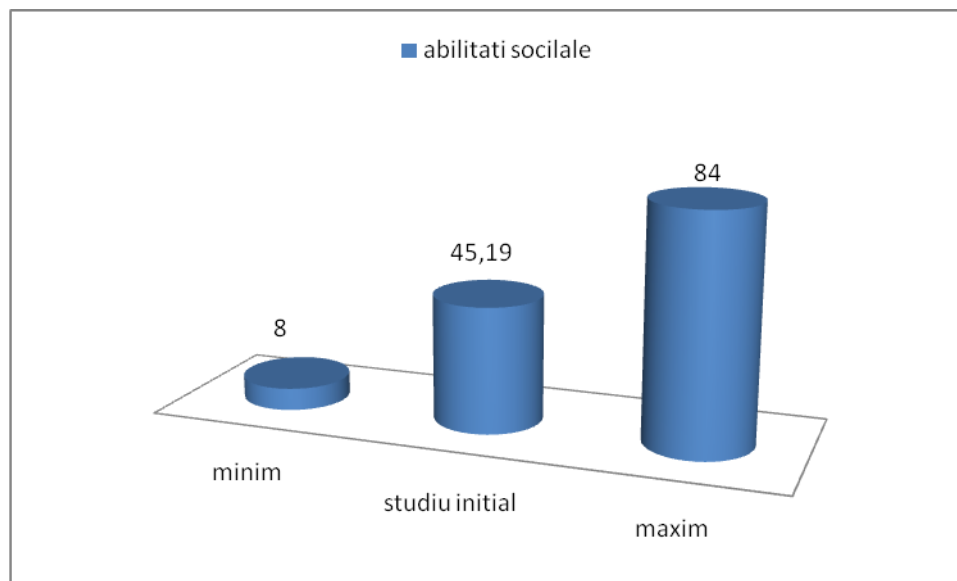
Cercetarea inițială a fost desfășurată în luna septembrie 2013, odată cu lansarea activităților MGSC și a avut drept scop evaluarea competențelor psihosociale ale copiilor și animatorilor la etapă incipientă. La această etapă copiii și pedagogii-animatori au manifestat un nivel mediu de competențe psihosociale, cu necesitate de creștere.

Astfel, fiind analizate datele tabelului de monitorizare a **competențelor psihosociale ale copiilor**, putem menționa că aceștia la nivel inițial manifestă un nivel mediu competențelor cognitive, evaluat la o medie aritmetică de **19,65**. Acest rezultat ne permite să spunem că copiilor le este dificil să înțeleagă toate instrucțiunile primite în cadrul activităților, întâmpină greutăți în însușirea regulilor de joc sau în găsirea unei strategii corecte și creative de soluționare a unei situații, de asemeni trebuie să menționăm că la nivel inițial copiilor le este greu să identifice ce le place și ce nu le place și să exprime aceste dorințe. Rezultatele extreme care pot fi obținute sunt minim 5 puncte și maxim 30 puncte.

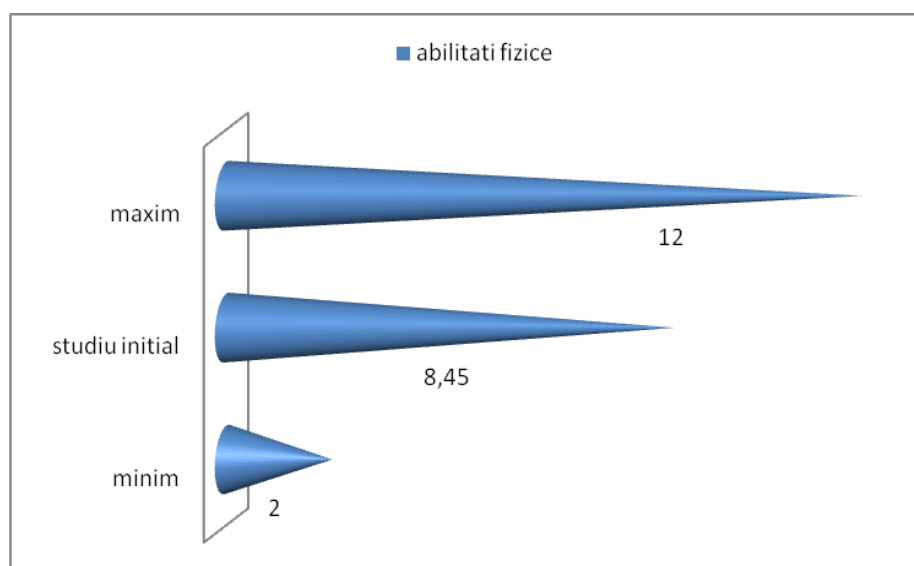

Totodată, în cadrul cercetării inițiale s-a ajuns la concluzia că copiii posedă un nivel mediu de dezvoltare a competențelor psihosociale. Copiii se caracterizează printr-un nivel mediu al comunicabilității interpersonale, întâmpină greutăți la exteriorizarea și controlul propriilor emoții, dificultăți de adaptare și acceptare a noilor membri în colectivul său. Copiii au un nivel mediu de încredere în sine, se caracterizează prin închidere în sine, comportament agresiv și noncolaborativ. La această etapă, competențele psihosociale a copiilor intervievați reflectă media aritmetică de **45,19**, ceea ce prezintă un nivel mediu de manifestare a competențelor psihosociale. Rezultatele extreme care pot fi obținute sunt minim 14 puncte și maxim 84 puncte.

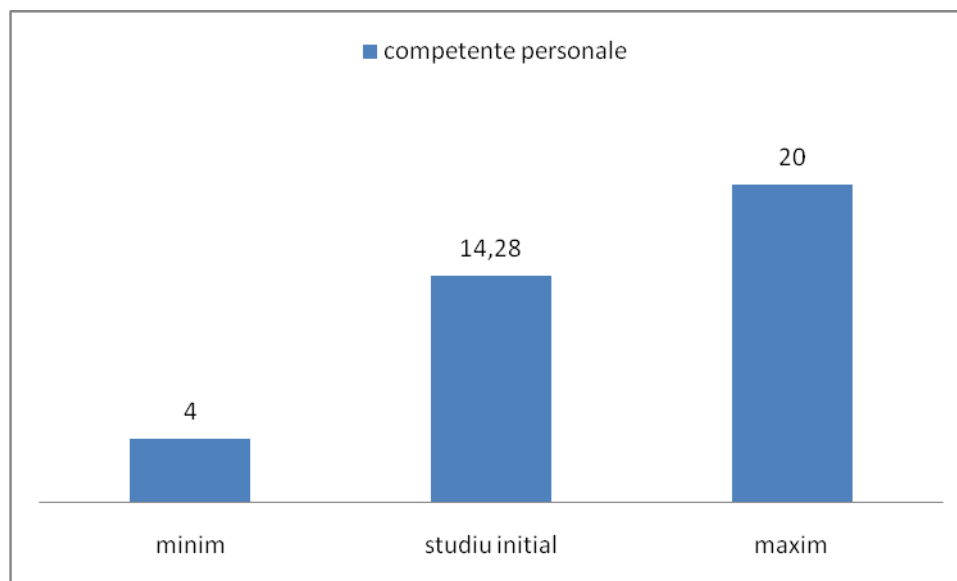

Competențele fizice au fost apreciate fiind la un nivel mediu de manifestare, cu o medie aritmetică de **8,45**, ceea ce reprezintă o prestanță medie a motricii grosiere și fine a copiilor, disconfort în momentul implicării în activitățile creativ-artistice și dificultate în exprimare și acțiuni, altfel spus, dificultăți în a-și exprima coerent poziția, fără să manifeste anxietate. Rezultatele extreme care pot fi obținute sunt minim 2 puncte și maxim 12 puncte.

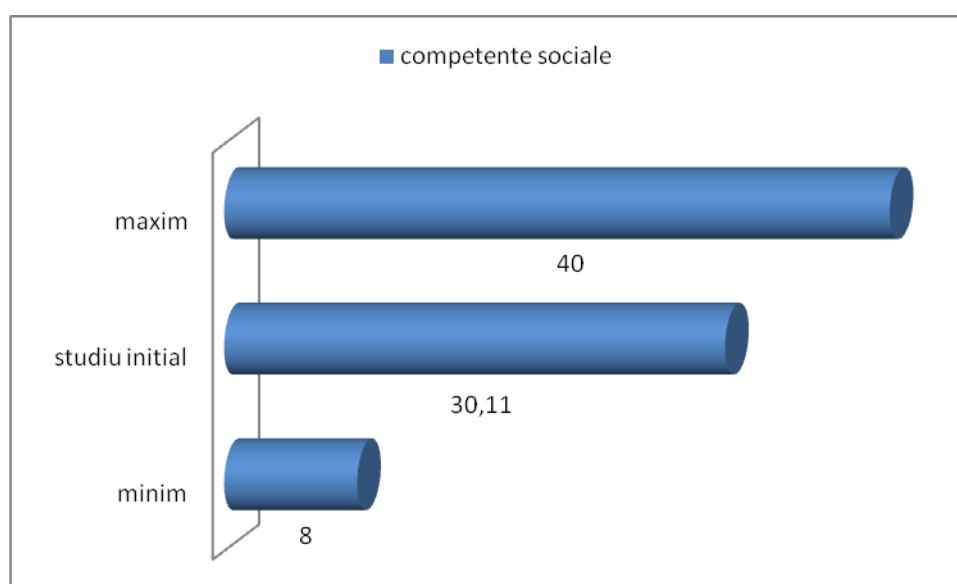

Odată cu analiza rezultatelor obținute în urma evaluării competențelor pedagogilor-animatori, am concluzionat că cele patru tipuri de competențe de referință au un nivel mediu de dezvoltare evaluat la etapa inițială a studiului. **Competențele personale**, ce denotă implicare, inițiativă, deschiderea pedagogului-animator în fața copiilor, sunt apreciate ca fiind la un nivel mediu de manifestare, cu o medie aritmetică de **14,27**. Acest rezultat ne permite să concluzionăm că pedagogul-animator, la faza inițială a cercetării manifestă un nivel mai sus de mediu de inițiativă și deschidere dar mai întâmpină dificultăți în situațiile de conflict dintre copii, sau situații de neacceptare din partea

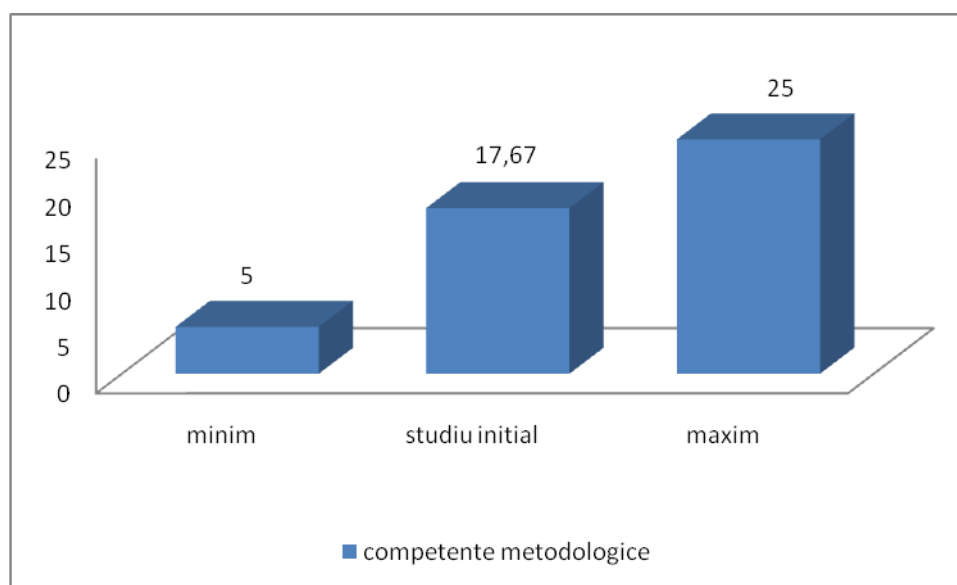
colegilor, situații ce au loc în cadrul activităților psihosociale. Scorurile respondenților pot fi plasate în intervalul minim 4 puncte maxim 20 puncte.

Competențele sociale ale animatorului presupun utilizarea unui limbaj accesibil copiilor, pentru a fi sigur de recepționarea și înțelegerea regulilor de către copii și odată cu finalizarea activităților, copiii să fie întrebați întru exprimarea opiniilor cu referire la activitățile desfășurate. Datele procesate arată o medie aritmetică de **30,11**, ce denotă un nivel mediu de manifestare a competențelor. Important de menționat că la faza inițială a cercetării, pedagogii încă mai întâmpină dificultăți în comunicarea cu copiii pe durata jocului, deseori regulile sunt impuse și copiilor nu le este rezervat suficient timp să vorbească despre activitățile desfășurate. Subiecții pot acumula la evaluarea competențelor sociale minimum 8 puncte maximum 40 puncte.

La capitolul manifestării **competențelor metodologice și tehnice**, ce includ competențele de planificare și respectare a jocurilor, precum crearea situațiilor în cadrul cărora copiii ar putea să-și exprime emoțiile și trăirile, totodată să propună schimbări creative situațiilor sau activităților, media aritmetică este de **17,66**. Cifra reflectă un nivel mediu de manifestare, ce ne permite să concluzionăm că metodologia MGSC pentru animatori e o metodologie nouă de lucru cu copiii, iar la etapa inițială poate determina erori în aplicarea cunoștințelor în organizarea activităților psihosociale, luând în considerație grupul de copiii. Pentru a reduce aceste erori, sunt necesare vizite de coaching și susținere metodologică continuă. Rezultatele pot fi plasate în intervalul minimum 5 puncte maximum 25 puncte.

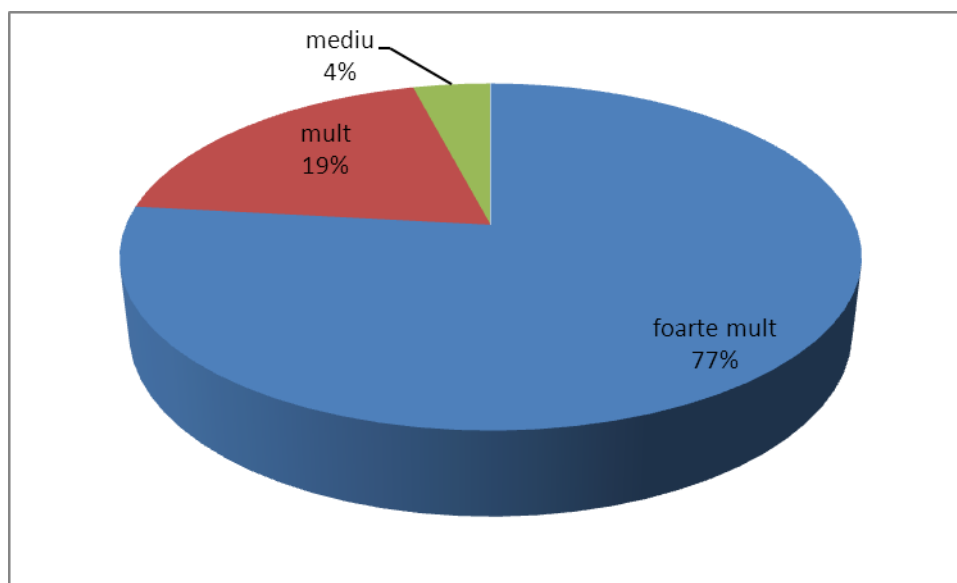

Odată analizate datele focus grupurilor, desfășurate cu părinții și pedagogii în localitățile de implementare a proiectului, putem spune că ambele părți au menționat că copiii în unele situații manifestă comportament agresiv, comunică puțin cu colegii și cooperează cu dificultate între ei. Totodată, adulții au evidențiat la copii un nivel scăzut de toleranță și al încredere în sine cât și o deschidere redusă spre comunicare. Pedagogii au precizat că copiilor le este greu să-și direcționeze atenția asupra noilor condiții de lucru și însărcinărilor. Totodată, concentrarea copiilor asupra unei activități pe o perioadă mai îndelungată de timp necesită un efort suplimentar.

CERCETAREA FINALĂ

Analiza rezultatelor chestionarului pentru copii „Cât de mult apreciez activitățile“

Odată analizate datele chestionarului de evaluare a activităților, completate de copii, putem menționa că majoritatea copiilor au indicat „foarte mult” la nivelul de satisfacție în urma activităților și jocurilor desfășurate, mai exact 77% din respondenți, 19% au apreciat „mult” nivelul de satisfacție și doar 4% din aceștia au indicat un nivel mediu de satisfacție. Important de menționat este că această stare poate fi rezultatul dispoziției scăzute sau oboselii de după lecții, deoarece în majoritatea cazurilor, copiii merg la ludotecă după lecții.

La cea de-a doua întrebare a chestionarului, respondenții au putut face maximum trei alegeri, în vederea indicării ce anume le-a plăcut la activitățile organizate în ludotecă. Din cele cinci variante de răspunsuri propuse, au fost înregistrate următoarele procentaje:

- Pedagogul, pot să mă joc și să întâlnesc alți copii – 23%;
- Pedagogul, pot să întâlnesc alți copii și să mă manifest – 20%;
- Aici pot să mă joc, să întâlnesc alți copii și să mă manifest – 17 %;
- Pedagogul, pot să mă joc și să mă manifest – 11 %;
- Pedagogul, pot să întâlnesc alți copii – 6%.

Din cele menționate în chestionar de către copiii putem concluziona că pedagogul este persoana care interacționează cu copilul și care face ca prezența lui în ludotecă să fie plăcută și organizată, dar de asemeni în cadrul activităților psihosociale copiii pot să se întâlnească cu alți copiii să comunice și să se manifeste prin competențele pe care le posedă.

Unul din obiectivele studiului este observarea de către copii a schimbărilor la nivel personal dar și la alții, manifestate pe parcursul activităților. La itemii chestionarului ce au avut drept scop observarea de către copii a schimbărilor atât la nivel personal, cât și la colegi, copiilor le-au fost propuse 11 variante de răspuns, dintre care să aleagă maxim 5. Din datele oferite de chestionare, putem declara un șir de competențe ce s-au modificat:

- 48% au devenit mai încrezuți în sine, mai comunicabili, veseli, deschiși, inteligenți;
- 14 % au devenit mai încrezuți în sine, mai comunicabili, veseli, deschiși;
- 12 % au decis că sunt mai încrezuți în sine, mai comunicabili, veseli și inteligenți;
- 7% dintre copii au menționat că sunt mai încrezuți în sine, mai veseli, deschiși și inteligenți.

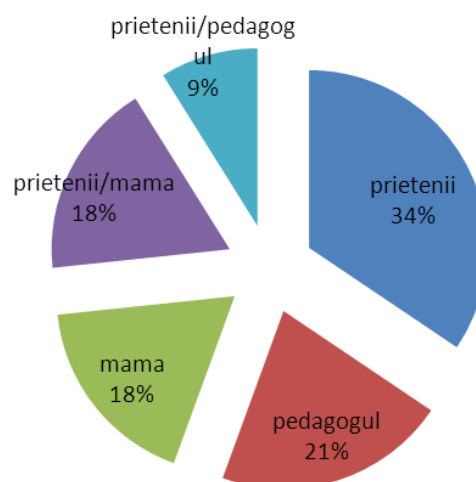
Prin urmare, putem concluziona că competențele psihosociale ale copiilor s-au dezvoltat pe parcursul activităților organizate de către animatori în ludotecă și că imaginea de sine s-a îmbunătățit. Caracteristicile expuse de copii sporesc formarea comportamentului prosocial al acestora.

La partea în care copiii au avut drept sarcină să observe schimbările la alții, respondenții trebuiau să indice 5 caracteristici din 11 propuse la care, din punctul lor de vedere, s-a produs schimbarea. Copiii au menționat că:

- 36% au devenit mai încrezuți în sine, mai comunicabili, veseli, deschiși și inteligenți;
- 16 % au spus că colegii lor au devenit încrezuți în sine, comunicabili, veseli și inteligenți;
- 8% au indicat că în rezultatul activităților desfășurate, copiii sunt mai încrezuți în sine, mai comunicabili și veseli;
- 3% din colegi sunt mai comunicabili, veseli și inteligenți;
- 2% din respondenți au menționat despre colegi că au devenit mai încrezuți în sine, mai veseli și inteligenți.

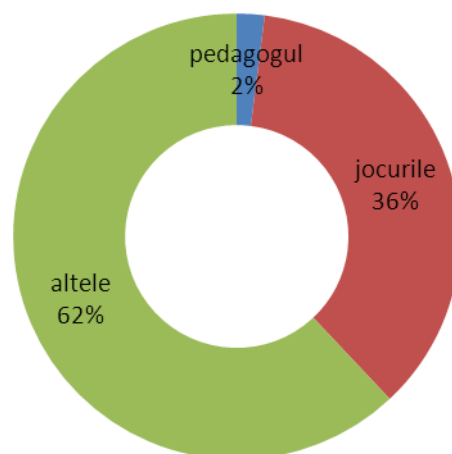
În urma comparației datelor la itemii ce reflectă schimbările personale și schimbările la colegi, putem semnala schimbări nesemnificative dintre propria imagine și imaginea colegului, ceea ce ne permite să concluzionăm că, în cadrul activităților psihosociale, copiii relaționează eficient cu colegii, stabilesc interesele comune, ceea ce îi face să simtă susținerea reciprocă să colaboreze, să își expună opinia fără a fi blamați și să coordoneze unele jocuri, astfel manifestându-și competențele sale sociale.

La întrebarea cu cine pot să discute asupra unei probleme cu care se confruntă la moment, majoritatea copiilor au indicat prietenii (34%), apoi pedagogii (21%), mama (18%). O parte din copii au indicat diadele prietenii/mama (18%) și prietenii/pedagogul (9%). Datele expuse ne permite să susținem că pentru subiecții intervievați persoanele de referință sunt prietenii, pedagogul și mama.

Cifrele prezentate în diagramă arată că în majoritatea cazurilor copiii își împărtășesc problemele și dificultățile cu care se confruntă prietenilor, pedagogilor (în special diriginților de clasă) și mamei. În chestionare copiii de asemenea au menționat familia, ceea ce ar permite să extindem numărul posibilităților la oricare membru al familiei sale. În același timp, pentru preadolescenți și adolescenți e caracteristic un comportament mai mult colectiv, dorind în special să găsească susținere în grupul de semeni sau printre colegi (trăsătură caracteristică grupului de semeni). Activitățile psihosociale stimulează competențele comunicative, deschiderea spre colaborare, încrederea în sine, ceea ce îi face pe copii mai siguri în solicitarea ajutorului și mai responsabili față de evenimentele din jurul lor, față de propriile activități și consecințele acestora.

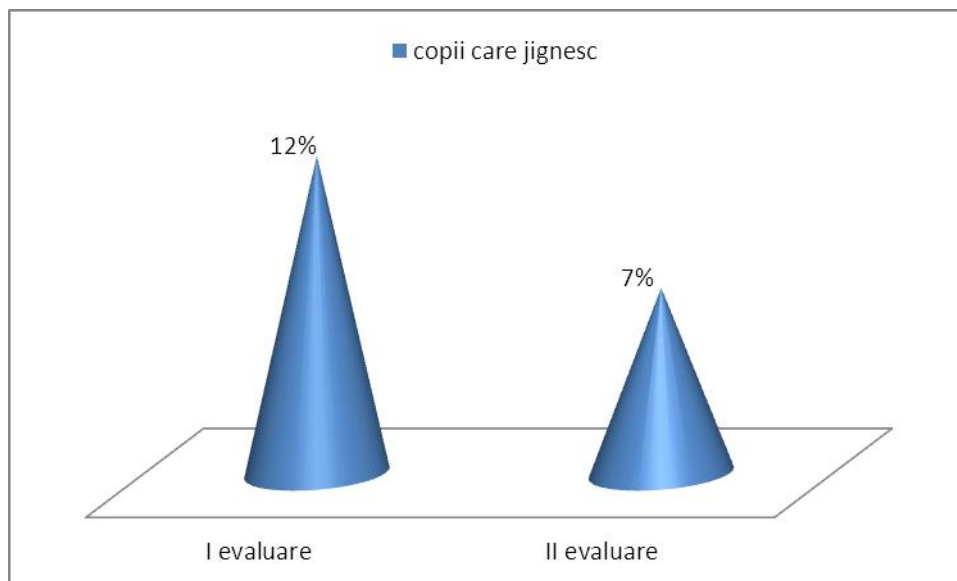
Cea din urmă întrebare își propune să aducă la lumină schimbările dorite de copii în desfășurarea jocurilor sau activităților din cadrul ludotecilor. În răspunsuri, 2% dintre copii au menționat că ar dori să schimbe pedagogul și 36% doresc alte jocuri. 62% din respondenți au optat pentru varianta de răspuns „altele”, indicând deseori posibilitățile „nimic” sau „nu știu”, fapt ce evidențiază satisfacția copilului de cele întâmplate în cadrul ludotecii și nedorința de a produce anumite schimbări.

Faptul că au indicat dorința altor jocuri, ar putea însemna doleanța pentru nou, organizarea unor noi jocuri și activități, ceea ce ar răspunde intereselor copiilor și ar menține scopul dezvoltării competențelor psihosociale ale acestora. Astfel, putem presupune că jocurile utilizate trebuie să fie diferite, în așa fel încât să nu producă o saturație în rândul copiilor.

Situația ce include momentele de deranj pentru copil în timpul activităților desfășurate în ludotecă și își propune să evidențiat răspunsuri prin care, 22% din copii au indicat că nu le plac unele jocuri, deoarece nu le înțeleg sau nu se descurcă, presupunem că aceasta este cauzat de faptul că unele jocuri din ludotecă sunt deja de mult timp și copii sau plictisit, sau ele au un nivel de dificultate crescut și nu corespund vârstei copiilor din eșantionul supus cercetării, 12% au precizat că printre dâșii sunt copii ce jignesc și deranjează și 44% au indicat varianta „altele”, specificând mai ales că „nimic” nu deranjează la activitățile psihosociale.

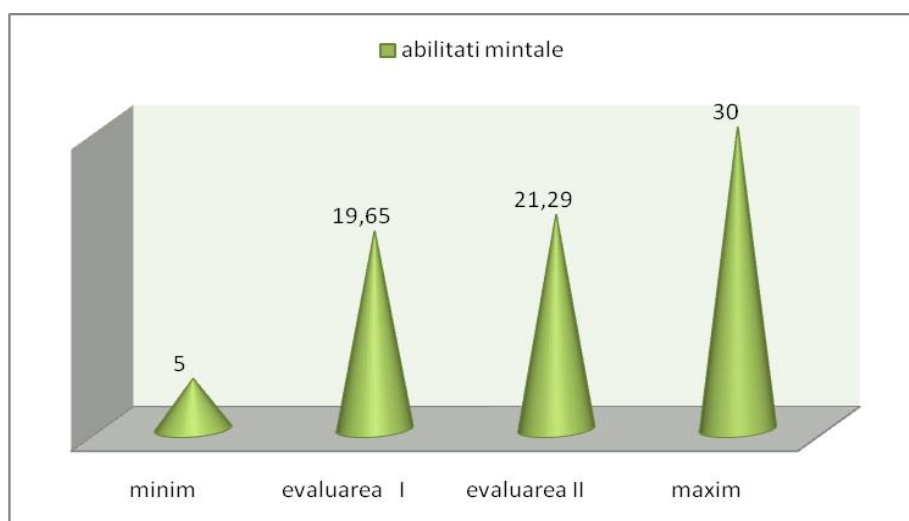
Activitățile psihosociale urmăresc să dezvolte competențele sociale ale copiilor, de altfel o reușită, la etapa inițială a activităților psihosociale, procentajul copiilor ce jignesc și deranjează fiind de 12% și, iar după o perioadă de 6 luni de participare la activitățile organizate în cadrul ludotecilor, acest procent micșorându-se acum la doar 7%.

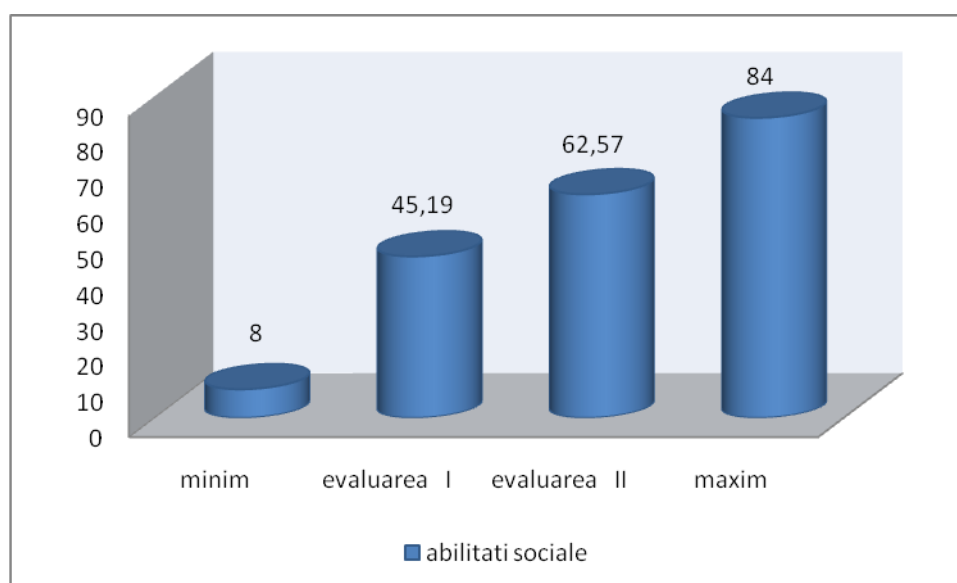
Datele expuse în reprezentarea grafică ne permite să concluzionăm că activitățile psihosociale au sporit competențele sociale, ce le-a permis copiilor să-și revizuiască comportamentul, să fie mai responsabili, dar și mai comunicativi, colaborativi, empatici, mai deschiși la doleanțele altor. Toți acești factori stimulează coeziunea de grup, colegialitatea – elemente importante la vârsta preadolescentă și adolescență timpurie.

Evaluarea competențelor psihosociale ale copiilor

Cea de-a doua etapă a cercetării a lucrat cu competențele psihosociale ale copiilor și modificările ulterioare ce s-au produs la nivelul personalității copiilor. Evaluarea a fost realizată de animator, în două faze, la începutul activităților și după o perioadă de 6 luni. Acum, cu o viziune generalizată asupra competențelor psihosociale ale copiilor în urma participării acestora la activitățile de joc și un chestionar completat de pedagogi, putem menționa că la prima etapă de evaluare, copiii au manifestat un nivel mediu al competențelor psihosociale, pe când la cea de-a doua evaluare, nivelul competențelor psihosociale poate fi apreciat mai înalt de mediu.

Datorită rezultatelor expuse în histograma de mai sus, putem observa că competențele mintale la prima evaluare se caracterizează printr-o medie de 19,65, iar la a doua de 21,29. Aceste cifre ne permit să concluzionăm că, în urma activităților psihosociale, copiii au început să înțeleagă mai bine instrucțiunile jocurilor, să conștientizeze necesitatea existenței și aplicării în grup a unor reguli de joc și totodată să aplice în practică cele însușite în cadrul activităților anterioare. La acest nivel, copiii învață, acumulează noi competențe, formează noi competențe, precum responsabilitate, atenție, fiind mai concentrați la ceea ce se spune și se face. În timpul jocurilor, copiii învață să reflecteze asupra activității, să găsească soluții la probleme sau situații cu care se confruntă, sunt mai inventivi și își construiesc o lume interioară.

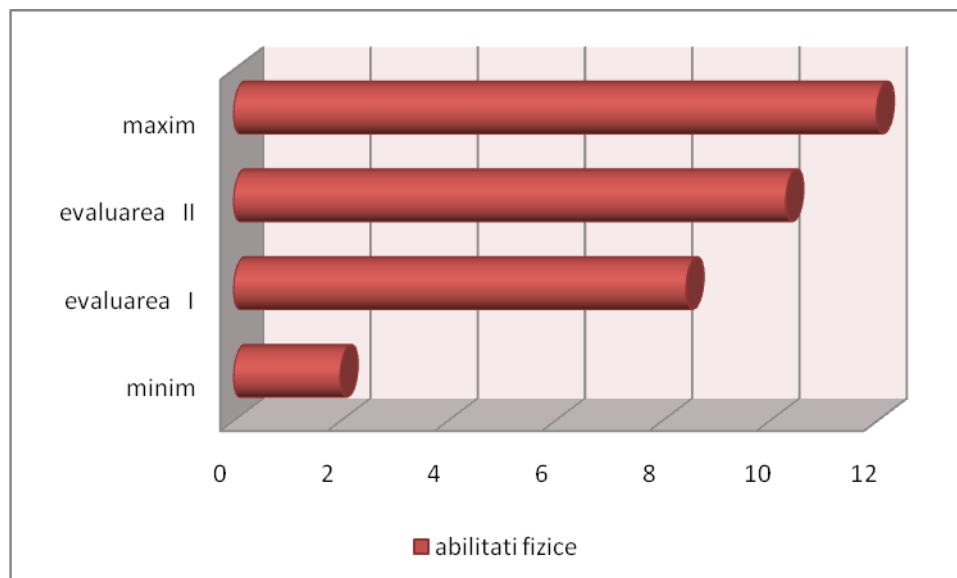

Competențele psihosociale implică încrederea în sine, respectul față de propria persoană și față de ceilalți, exprimarea emoțiilor, cooperarea, gestionarea conflictelor, comunicarea și adaptarea. Datorită rezultatelor obținute prin intermediul tabelor de monitorizare, putem observa că competențele psihosociale la prima evaluare se manifestă cu o medie aritmetică de 45,19, iar la evaluarea II rezultatul mediu fiind de 62,57. Aceste rezultate ne permit să concluzionăm că în urma participării la jocurile și activitățile organizate de animatori, copiii au devenit mai comunicativi, mai respectuoși față de colegii de clasă, mai responsabili față de ceea ce fac, față de locul de muncă și obiectele cu care lucrează, rezultatul obținut în etapa finală reflectând un nivel înalt de manifestare a competențelor sociale.

La fel de important, copiii manifestă un nivel mai scăzut de agresivitate și își exprimă mai deschis dorințele și necesitățile, sunt deschiși pentru noi activități, însă se plictisesc când sunt utilizate aceleași jocuri sau dacă activitățile nu sunt dinamice. În această situație este recomandabil diversificarea jocurilor în ludoteci și mărirea numărului lor.

Capacitățile de coordonare și acceptare a propriului corp sunt valorificate de competențele fizice.

Competențele fizice duc la acceptarea eului fizic și îl fac pe copil să înțeleagă mai bine ce e corect și ce e greșit. Competențele fizice contribuie la sporirea stării de confort a copilului, când acesta e implicat în activități artistice și sportive. La prima evaluare, competențele fizice au fost apreciate la nivel mediu cu o medie aritmetică de 8,45, pe când la cea de-a doua evaluare media aritmetică de 10,31, reflectă un nivel înalt de manifestare a competențelor fizice. Cifrele ne permit să concluzionăm că jocurile, activitățile creative și de grup, organizate de animatori, contribuie la dezvoltarea competențelor fizice ale copiilor. O schimbare mai puțin consistentă decât în alte cazuri, ce se datorează și faptului că în perioada de iarnă, animatorii au desfășurat mai puține activități dinamice, sportive în aer liber, ce le-ar fi permis copiilor să-și dezvolte competențele fizice.

Atrage atenția faptul că competențele psihosociale ale copiilor la cea de-a doua evaluare, sunt apreciate drept înalte la toate cele trei tipuri de competențe, adică competențele cognitive, competențele psihosociale și competențele fizice, prin urmare:

- Activitățile psihosociale și-au atins obiectivele propuse, fapt ilustrat de competențele psihosociale în creștere a copiilor;
- Implicarea emoțională a pedagogului-animator, demonstrează atașamentul copiilor cu care lucrează, implicați în jocuri de o perioadă mai îndelungată;
- Manifestarea efectului dezirabilității sociale, prin care se evidențiază tendința de a obține rezultate mai înalte, pentru a fi apreciat de colegi sau administrație.

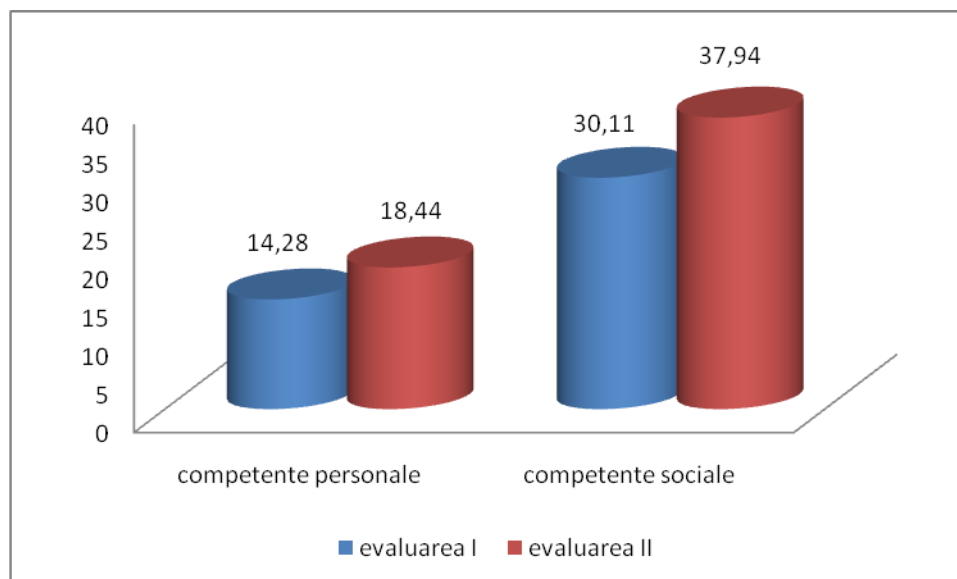
O concluzie asupra rezultatelor finale la nivelul celor trei tipuri de competențe: mintale, psihosociale și fizice, fără rețineri putem spune că activitățile psihosociale sunt binevenite în vederea dezvoltării personalității în general și dezvoltarea anumitor competențe în special.

Diferențele de medii, obținute prin aplicarea metodelor statistice, ne permite să afirmăm în 99% din cazuri ipoteza înaintată de noi în procesul studiului, care reflectă impactul activităților psihosociale asupra competențelor copiilor se afirmă, adică activitățile realizate în cadrul ludotecilor au fost benefice și au influențat prestața copiilor din punct de vedere al comunicării, integrării, cooperării, adaptării la noi situații sau schimbări de situații.

Autoaprecierea competențelor psihosociale de către pedagogii-animatori

Un alt obiectiv al cercetării este analiza competențelor psihosociale ale pedagogilor-animatori. Cu ajutorul chestionarului de autoevaluare, ne-am propus să determinăm nivelul competențelor personale ale pedagogilor-animatori, ce presupune cunoașterea de sine, adaptarea la noi situații, analiza creativă a situațiilor sau a problemelor și gestionarea emoțiilor și stresului. O altă componentă sunt competențele sociale, ce consistă în manifestarea comunicativității și ascultării active, negociere în situații de conflict, cooperare și lucru în echipă, motivație și dirijarea grupului. Competențele personale și sociale sunt o piesă importantă în repertoriul tuturor specialiștilor din domeniul social. Competențele sociale ale animatorilor sunt în strânsă legătură cu cele personale.

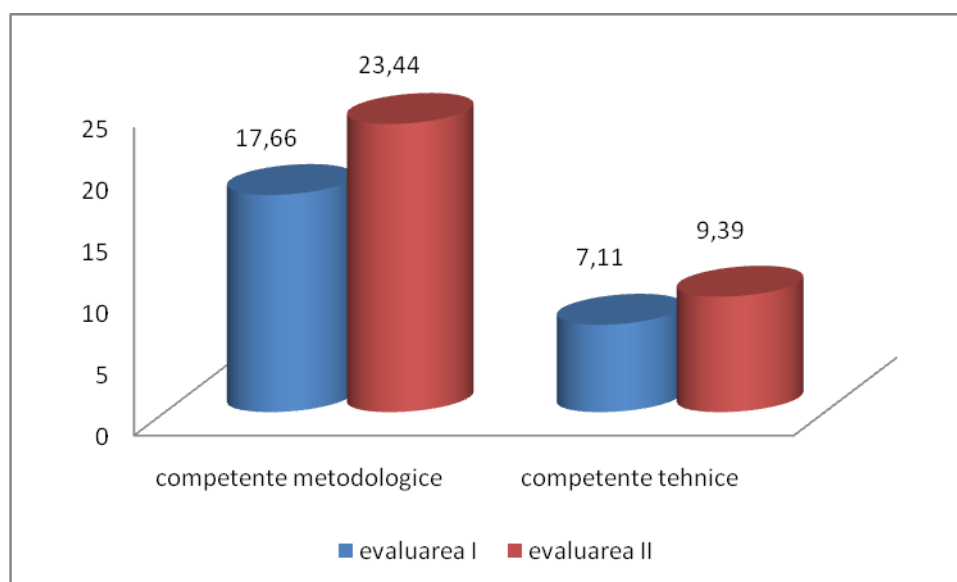
Informațiile oferite de chestionarele de autoevaluare a competențelor psihosociale, indică o diferență la nivelul competențelor personale și competențelor sociale. Rezultatele obținute la evaluarea I reflectă un nivel mediu în cazul celor două competențe studiate, pe când rezultatele la evaluarea II reflectând nivelul înalt de manifestare a competențelor studiate.

Cifrele prezentate în graficul de mai sus evidențiază că rezultatele obținute la a doua evaluare, efectuată pe finalul proiectului, sunt mai înalte decât cele de la etapa de debut a proiectului. Competențele personale cât și cele sociale reflectă un nivel înalt de manifestare și se caracterizează prin media aritmetică de 18,44, iar cele sociale, transpun o medie aritmetică de 39,9. Aceste rezultate permit să deducem că nivelul capacităților însușite inițial, cunoștințe

deprinse la etapa de formare, odată aplicate în lucrul cu copiii, evoluează pe un continuum și contribuie la dezvoltarea capacităților pedagogilor. Dacă la începutul activităților, nivelul competențelor personale și sociale ale animatorilor era la un nivel „mediu”, după aplicarea activităților, nivelul competențelor personale și sociale pot fi apreciate cu calificativul „înalt”.

În cea de-a doua parte a chestionarului de autoevaluare a competențelor pedagogilor-animatori, sunt parcurse competențele metodologice, cunoștințele și competențele tehnice. Cifrele chestionarelor denotă faptul că în cadrul celei de-a doua evaluări, nivelul competențelor tehnice și metodologice a crescut, de la „mediu”, la „înalt”. Mediile aritmetice obținute la cea de-a doua evaluare fiind foarte aproape de rezultatele maxime care pot fi acumulate, și anume 25 puncte fiind rezultatul maxim care poate fi obținut pentru competențele metodologice, și 10 puncte reflecta rezultatul maxim pentru competențele tehnice.

Evaluarea efectuată la începutul aplicării tehnicilor ludice indică cifre semnificativ mai joase decât rezultatele celei de-a doua evaluări. Competențele metodologice reflectă capacitatea de planificare-implementare și evaluare a activităților psihosociale. Competențele tehnice evidențiază cunoașterea substratului teoretic de activitate a pedagogului-animator, cunoașterea și dotarea cu instrumente specifice ce pot fi utilizate în practică.

În concluzie, putem spune că diferențele de medii aritmetice, obținute prin aplicarea metodelor statistice, ne permite să concluzionăm că în 99% din cazuri metodele aplicate de către pedagogi în ludotecă, performanța continuă a cunoștințelor acumulate inițial au impact pozitiv asupra dezvoltării competențelor pedagogilor animatori. Activitățile organizate de către animatori, vizitele de coaching efectuate de formatori în perioada de implementare, au fost benefice, favorizând dezvoltarea competențelor psihosociale ale pedagogilor.

Focus grupul

Cercetarea a conchis prin organizarea succesivă a focus grupurilor cu pedagogii, părinții și animatorii, care au urmărit inițierea unor discuții deschise cu persoanele ce lucrează cu copiii, pentru a determina schimbările la copii și influența acestora în afara activităților psihosociale.

Activitățile au fost organizate în trei localități: Mălăești, Bîciok, Ternovka și au avut la bază un ghid de interviu semistructurat, întrebările căruia au urmărit să identifice trei momente importante:

1. Prezența sau lipsa schimbărilor la copii în urma frecventării activităților psihosociale și jocurilor în ludotecii;
2. Competențele dezvoltate de copii și aplicarea acestora din sala de joacă, acasă sau la orele de curs, unde sunt utilizate alte metode de învățare;
3. Necesitatea extinderii metodologiei MGSC, până la implicarea tuturor copiilor.

La focus grupuri au participat pedagogii și părinții, cu toții având posibilitatea să-și expună părerea despre copii. Speciale au fost mai ales discuțiile cu pedagogii ce îndeplinesc și rolul de părinte, fapt ce le-a permis să vorbească atât din calitate de pedagog, cât și din calitatea de părinte.

În cadrul discuțiilor, părinții și pedagogii au menționat că în urma frecventării activităților psihosociale s-au produs schimbări în personalitatea copilului. Copiii au devenit mai comunicativi, mai deschiși spre colaborare, mai coerenti în exprimarea necesităților lor și mai toleranți față de necesitățile celor din jur. Pedagogii au ținut să precizeze că copiii au obținut competențe de lucru în grup și de a fi mai îngăduitori, au început să fie mai atenți la ceea ce spun colegii lor și să-și expună clar și la momentul potrivit dorințele și solicitările, au învățat că nu e nimic rușinos în a cere ajutor – lucruri care erau mai dificil să le facă inițial.

Copiii deja acceptă existența regulilor de lucru în grup, ceea ce îi face mai responsabili și respectuoși. Majoritatea părinților au menționat că în urma frecventării activităților ludice, copiii au devenit mai responsabili în raport cu propriile obiecte și rechizite la locul lor de muncă sau de joacă. Fără doar și poate, responsabilizarea copiilor în vederea respectării regulilor de joc, înțelegerea condițiilor jocului, menținerea în ordine a spațiului de joc, coordonarea nondirectivă a pedagogului, îi face pe copii mai independenți în gândire, îi orientează mai mult spre acțiune și, în timp, vor fi în stare să aplice aceste competențe și în afara școlii. Copiii interiorizează competențele psihosociale și le transformă treptat în caracteristici permanente.

De asemenea, părinții și pedagogii au descris că copiii au devenit mai stabili în activitățile lor, astfel fiind completat spectrul lor de interese. De cele mai multe ori, ajunși acasă, copiii încearcă să aplice jocurile membrilor familiei sau să se joace singuri, motivând că le este interesant sau că își doresc să găsească o soluție mai creativă la problema cu care se ciocnesc la moment. În aceeași direcție, copiii au început să discute și să vorbească mai mult despre întâmplările de la școală, fapt ce la vârsta adolescentină reprezintă un avantaj. Copiii sunt mai deschiși și mai

receptivi la problemele altora și sunt gata să se accepte unii pe ceilalți așa cum sunt, dezvoltându-se în spiritul toleranței.

În cadrul discuțiilor focus grup am evidențiat dinamica relațiilor pedagog-copil, și pedagog – pedagog. Pedagogii au menționat că relația lor cu copiii a suferit o schimbare calitativă, copiii au început să fie mai deschiși în comunicarea cu ei, și să ceară ajutorul lor atunci când au nevoie. De asemeni copiii își împărtășesc tot mai des problemele cu care se confruntă cu pedagogii. Tot odată pedagogii participanți la focus grup au menționat că au învățat multe lucruri de la pedagogii animatori, ceea ce i-a făcut să privească dintr-o altă perspectivă la relațiile lor cu copiii și cu colegii, menționând că aceste schimbări reflectă doar momente pozitive, și dinamica eficientă a relațiilor interpersonale.

Părinții apreciază faptul că copiii au devenit mai „responsabili, fiind foarte atenți cu obiectele și rechizitele personale”; „copiii sunt mai comunicabili și mai deschiși”. În același context, părinții sunt mulțumiți de faptul că copiii „sunt mai cooperanți și săritori la nevoie”, acordând ajutor și susținere colegilor. Pedagogii, la rândul lor, au precizat că copiii merg cu dorință la activitățile psihosociale: „copiii sunt nerăbdători, întrebând când va fi timpul pentru sala de joc”.

La capitolul necesității continuării proiectului, pedagogii și părinții au punctat prin dorința continuării activităților psihosociale (MGSC), deoarece acestea dezvoltă la copii mai multe competențe ce pot fi aplicate în diferite contexte sociale, dar și oferă o posibilitate copiilor din familii social-vulnerabile (aproximativ 50%) să participe la activități, unde ar putea să-și dezvolte personalitatea și să petreacă timpul într-un mediu prietenos alături de un adult, cu care are o relație de încredere reciprocă. Activitățile psihosociale au stimulat formarea comportamentului prosocial, au redus agresivitatea la copii și le-a permis să conștientizeze că timpul poate fi petrecut eficient și cu rezultate pozitive.

Toți participanții la focus grupuri susțin continuarea activităților psihosociale în calitate de factor important în dezvoltarea copiilor și se declară deschiși pentru colaborarea ulterioară.

Rezultatele studiului de față vin să confirme/completeze concluziile evidențiate în evaluarea de mijloc de termen și cea finală a proiectului (2013-2014): “Establishing child protection system at local level to ensure the protection of children from abuse, neglect and exploitation in the Republic of Moldova”, implementat de Terre des hommes și Parteneriate pentru fiecare copil. Un alt studiu evaluativ la care putem face referire a fost „Evaluation globale du projet MOVE en Europe de l'Est et Europe Centrale” (2011). În cadrul ambelor proiecte a fost promovată și implementată abordarea psihosocială în protecția copiilor prin intermediul activităților psihosociale.

CONCLUZII

I. CONCLUZIILE CARE VIN CĂ CONFIRME PRIMA IPOTEZĂ:

1. Activitățile psihosociale au un impact pozitiv asupra dezvoltării copilului, un raționament ce reiese din analiza comparativă a componentelor cercetării inițiale și celei finale, parcurse prin șase luni de activități psihosociale. Deși perioada vizată de cercetare a fost una scurtă pentru a obține schimbări vizibile, majore, îmbunătățirea competențelor cognitive, psihosociale și fizice a fost semnalată atât de copii, cât și de anturajul acestora;
2. Obiectivele activităților psihosociale au fost atinse, reprezentate de principiile generale consolidate la copii, precum stima de sine, încrederea în propria persoană și colegi, comunicare, relațiile de prietenie, cooperare și acceptare, principii ce facilitează implicarea copiilor din familii diferite în activități de grup;
3. Autoevaluarea la nivelul copiilor a indicat diferențe nesemnificative în comportamentul general al acestora, fapt corelat specificului activităților psihosociale și anume, aici copiii au posibilitatea să interacționeze, să stabilească interese comune și să coopereze, factori ce sporesc coeziunea grupului și a sentimentului de apartenență la grup;
4. Din răspunsuri, putem evidenția că ludoteca favorizează competențele copiilor în vederea întâlnirii și comunicării cu alții, în special că mulți dintre aceștia fac parte din familii social-vulnerabile. Deoarece în cadrul acestor activități, copiii își pot manifesta calitățile proprii, să comunice în grup, să participe la jocuri și să se manifeste din plin.

II. CONCLUZII CARE VIN SĂ CONFIRME A DOUA IPOTEZĂ:

5. Competențele animatorilor sunt dezvoltate atât în cadrul formării de bază, pe termen scurt, cât și pe durata aplicării activităților psihosociale, pe termen lung;
6. Competențele psihosociale ale animatorilor și ale copiilor au înregistrat o creștere semnificativă, datorită aplicării reușite de către animatori a abordării psihosociale, o metodologie ce permite dezvoltarea competențelor la profesioniști și copii;
7. Impactul activităților psihosociale se extinde și în afara spațiului ludotecii, odată ce copiii apelează la competențele obținute în relație cu alți copii și adulți din comunitate, cum ar fi prieteni, familia, vecinii etc.

RECOMANDĂRI

---

1. Continuarea activităților psihosociale cu același grup de copii, pentru o perioadă mai îndelungată, în vederea consolidării competențelor deja conturate;
2. Extinderea activităților MGSC asupra unui număr mai mare de copii din învățământ preuniversitar;
3. Profesioniștii ce desfășoară activități psihosociale necesită o formare și asistență continuă întru dezvoltarea competențelor, proces facilitat în mare măsură de comunitatea online creată în cadrul proiectului;
4. Formatul și conținutul activităților cu copiii priește interacțiunii directe cu beneficiarii, adaptate la necesitățile copilului, încorporează instrumente ce pot fi aplicate și în alte instituții;
5. Totodată, acest model de lucru implică un suport metodologic considerabil și că fiabilitatea acestuia e în strânsă legătură cu capacitatea instituției de învățământ de a-l aplica și dezvolta corespunzător.
6. Jocul e o activitate ce contribuie la dezvoltarea trăsăturilor și competențelor persoanei, favorizează relaxarea și odihna. Devine important ca pedagogul să aleagă activitățile psihosociale în așa mod încât să corespundă scopului propus și, în același timp, să nu creeze senzația unor activități cu un nivel ridicat de relaxare.
7. Diversificarea jocurilor, ținând cont de vârstă, scop și numărul copiilor.

GLOSAR

Animator – persoană (pedagog) care planifică și desfășoară activitățile psihosociale cu copiii (MGSC, Ludoteca).

Competența – suma **cunoștințelor, abilităților și atitudinilor** care **contribuie** la capacitatea unei persoane de a-și îndeplini eficient sarcinile și responsabilitățile.

Competențele animatorilor:

Personale:

- Managementul emoțiilor,
- Încrederea de sine,
- Autocunoaștere și auto feedback,
- Încredere,
- Lipsă de prejudecăți și adaptabilitate.

Sociale:

- Leadership,
- Motivație,
- Comunicare eficientă,
- Empatie,
- Capacitate de soluționarea conflictelor,
- Capacitatea de creare a legăturilor,
- Cooperare.

Metodologice:

- Planificare,
- Anticipare și adaptare,
- Stabilire de obiective,
- Progresiune,
- Participare,
- Imaginație,
- Securitate.

Tehnice:

- Starea fizică satisfăcătoare,
- Cunoașterea de reguli ale jocurilor,
- Cunoașterea și practicarea unui număr suficient de jocuri variate,
- Transmite copiilor mesaje de prevenire și protecție a copilului prin intermediul jocului.

Competențe dezvoltate la copii prin activități psihosociale:

Competențe mentale/cognitive:

- Învățare,
- Concentrare,
- Reflecție,
- Imaginație,
- Cunoaștere de sine.

Competențe sociale:

- Încredere,
- Respect,
- Exprimarea emoțiilor,
- Cooperare,
- Gestionarea conflictelor,
- Simțul responsabilității,
- Adaptare,
- Comunicare.

Fizice:

- Perceperea adecvată a propriului corp,
- Dezvoltarea mișcărilor fine.

ANEXE

ANEXA 1. Chestionar pentru copii

CÂT DE MULT APRECIEZ ACTIVITĂȚILE

Vârsta :.....

Sexul: M F

1. În prezent participi la niște activități, în cadrul cărora te întâlnești cu alți copii și maturi. Cât de mult ți-a plăcut să participi la aceste activități?

Foarte mult

Mult

Mijlociu

Puțin

Nu mi-a plăcut

2. Ce îți place cel mai mult în activități (maximum 3 răspunsuri):

Animatorul

Aici pot să mă joc

Aici mă pot întâlni cu alți copii

Aici pot să mă manifest

Altele (descrieți): _____

3. **Ce te deranjează cel mai mult în activități (maximum 3 răspunsuri):**

- Animatorul
- Sunt copii care mă necăjesc
- Copiii nu mă primesc și nu vor să se joace cu mine
- Sunt unele jocuri care nu-mi plac pentru că nu le înțeleg sau nu reușesc să mă joc în ele
- Altele (descrieți): _____

4. **De când participi în activități crezi că ai devenit mai... (alege maxim 5 afirmații ce ți se potrivesc)**

- Încrezut în sine

- Comunicabil. Îți este mai ușor să vorbești cu cei din jur.

- Nervos

- Supărat

- Vesel

- Deschis

- Trist

- Furios
- Deștept
- Speriat
- Altele _____

5. Ce schimbări vezi la alți copii din grup de când sunteți la aceste activități? În general copiii au devenit mai... (alege maxim 5 afirmații)

- Încrezuți în sine
- Comunicabili. Le este mai ușor să comunice cu cei din jur.
- Nervoși
- Supărați
- Veseli
- Deschiși

Triști

Furioși

Deștepți

Speriați

Altele _____

6. Dacă ai vreo problemă/dificultate, cu cine poți vorbi?

_____

7. Ce ai dori să schimbi în activități:

Animatorul

Jocurile

Altele _____

Îți mulțumim!!!

ANEXA 2. Grilă de monitorizare a competențelor psihosociale ale copiilor

NUME animator responsabil al grupului:		Evaluări: cifre între 1 (deloc) și 6 (în totalitate)					
NUME comunitate/ sat:							
Data primei participări la atelier:							
NUME și vârstă copil:		1	2	3	4	5	6
COMPETENȚE MENTALE		Total=					
1. Învățare	Înțelege instrucțiunile unei activități sau regulile unui joc și le aplică; pune în practică ceea ce a învățat.						
2. Concentrare	Poate să se concentreze asupra unei sarcini; este atent la ceea ce i se spune.						
3. Reflecție	Știe să reflecteze, caută soluții, pune în aplicare strategii adecvate și eficiente pentru realizarea obiectivelor.						
4. Imaginație	Este inventiv, are plăcerea să imagineze istorioare, are propria sa lume imaginară.						
5. Cunoaștere de sine	Știe ce îi place sau nu și poate să exprime acest lucru.						
COMPETENȚE PSIHOSOCIALE		Total=					
6. Încredere	Este apreciat și integrat în grup, se simte confortabil cu ceilalți.						
7. Respect	Își respectă camarazii, nu are comportamente agresive, fizice sau verbale.						
	Respectă regulile de activitate în grup; nu trișează în timpul jocurilor.						
8. Exprimarea emoțiilor	Își exprimă trăirile, dorințele, temerile, vorbește despre el însuși.						
	Își poate gestiona emoțiile puternice, știe să se calmeze.						
9. Cooperare	Știe să se joace în grup pentru a atinge un scop comun.						
	Ajută pe ceilalți, este solidar.						

10. Gestionarea conflictelor	Își poate exprima dezacordul în mod nonviolent, poate accepta un compromis în caz de conflict.								
11. Simțul responsabilității	Se angajează activ atunci când se implică într-o activitate.								
	Realizează sarcini care iau fost încredințate.								
	Perseverează când întâlnește o dificultate.								
12. Adaptare	Este deschis la noi activități; se adaptează la schimbări.								
13. Comunicare	Se exprimă în mod clar.								
	la cuvântul în fața unui grup.								
COMPETENȚE FIZICE		Total=							
14. Capacități fizice și de coordonare	Se simte bine în corpul său, știe ce este capabil să facă sau nu.								
	Se simte confortabil în realizarea de activități artistice și creative (precizie).								
TOTAL GENERAL									

ANEXĂ 3. Grilă de autoevaluare a competențelor psihosociale ale pedagogilor animatori, care implementează activități psihosociale cu copii

	Evaluati cu un punct între 1 (deloc) și 5 (în totalitate)	
	Înainte de a fi implicat în proiect	În prezent
COMPETENȚE PERSONALE		
Știu să reacționez adecvat când în cadrul activității survine o situație neprevăzută, nu mă las dezorientat.		
Am spirit de inițiativă, propun noi idei.		
Sunt deschis emoțiilor individuale ale copiilor, nu le neglijez, îi încurajez să și le exprime, dacă este necesar.		
Nu mă las influențat de emoții (țipete, proastă dispoziție etc.), știu să păstrez distanța, dar și să transmit grupului propriile emoții, dacă este necesar.		
COMPETENȚE SOCIALE		
Transmit instrucțiuni clare copiilor (demonstrații) și mă asigur că acestea au fost receptate.		
Folosesc un limbaj corespunzător, în funcție de grupurile-țintă și de situații.		
Ascult copiii care au nevoie în mod expres de ajutorul meu.		
Solicit feedbackuri și le iau în considerare.		
Stabilesc legături cu fiecare copil în parte și sunt cu el „de la egal la egal”, dacă este necesar.		
Remarc și am grijă de copilul care se deosebește de ceilalți prin comportament (vine cu întârziere, se izolează, nu se joacă cu ceilalți etc.).		
Încurajez și motivez copiii prin feedbackuri dirijate și constructive.		
Am atitudine responsabilă față de grupul de copii, cărora le asigur activități adecvate și o ambianță securizantă.		
COMPETENȚE METODOLOGICE		
Planific sistematic activitățile în scris (respectând cele trei părți distincte: încălzire, parte principală, revenirea la calm).		

Evaluează activitatea cu copiii în timpul feedbackului și singur, prin autoevaluare, sau discutând cu un coleg.		
Creez condiții copiilor să se exprime în legătură cu trăirile și sentimentele lor, îi încurajez să facă sugestii creative privind modificarea activității respective.		
Nu pun în evidență situațiile de competiție, numărând cu voce tare punctele sau felicitându-i pe învingători.		
Propun jocuri noi și implic pe toți copiii în activitate.		
CUNOȘTINȚE ȘI COMPETENȚE TEHNICE		
Cunosc particularitățile caracteristice diferitelor categorii de grupuri (adolescenți, copii mici, părinți etc.).		
Pun în aplicare activități și jocuri adaptate grupului-țintă și nivelului lui de dezvoltare.		